

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
кафедрального каталогу
СІМЕЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ
Обсяг 3 кредити 90 годин

Освітня програма «Правоохоронна діяльність»
першого рівня вищої освіти
Спеціальність – 262 Правоохоронна діяльність

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

НАДІЄНКО ОЛЕНА ІВАНІВНА, доцент
кафедри кримінального, цивільного та
міжнародного права, кандидат юридичних наук,
доцент

Контактна інформація:

- номер телефону 0994568535;
- e-mail o.nadienko@gmail.com;
- навчальний корпус 4 аудиторія номер 490А

Час і місце проведення консультацій:

Вівторок, четвер, 13.00–14.00,
4 корпус, аудиторія 490А

ОПИС КУРСУ

Програму вивчення навчальної дисципліни «Сімейне право України» складено відповідно до програми підготовки бакалаврів спеціальності 262 Правоохоронна діяльність, освітня програма (спеціалізація) «Правоохоронна діяльність».

ОПИС КУРСУ

Програму вивчення навчальної дисципліни «Сімейне право України» складено відповідно до програми підготовки бакалаврів спеціальності 262 Правоохоронна діяльність, освітня програма (спеціалізація) «Правоохоронна діяльність». Предметом вивчення навчальної дисципліни є сімейне право України як правова галузь, наука та галузь законодавства. Предмет курсу не обмежується вивченням чинного законодавства. До нього входять також і положення, що не мають законодавчого закріплення, а також положення законодавства, що втратили чинність, судова практика.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Мета курсу: сформувані у здобувачів вищої освіти цілісне, системне розуміння природи й сутності сімейно-правових норм та відносин, генезису та закономірностей їх функціонування та розвитку, засвоєння основних категорій і понять сімейного права, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих фахівців-юристів.

2. Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні у результаті вивчення цієї навчальної дисципліни отримати такі компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності: СК1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій. СК3. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел. СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Програмні результати навчання: РН5. Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською мовою. РН6. Знати і розуміти принципи добросовісності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності. РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН14. Мати навички саморозвитку та

самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності. РН17. Використовувати методи та засоби забезпечення публічної (громадської) безпеки та порядку, протидії злочинності, дотримуватися прав і свобод людини і громадянина.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови для вивчення навчальної дисципліни «Сімейне право України» відсутні.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

В структурному плані зміст навчальної дисципліни поділяється на два змістовних модулі:

1. Загальні положення сімейного права. Шлюбні правовідносини – 50 годин.
2. Правовідносини батьків, дітей, інших членів сім'ї та родичів. Влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – 40 годин.

1. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Поняття, принципи та система сімейного права. Сімейне законодавство. Сімейні правовідносини	лекція	2
2.	Поняття, принципи та система сімейного права. Сімейне законодавство. Сімейні правовідносини	практика	2
3.	Шлюб	лекція	2
4.	Шлюб	практика	2
5.	Особисті немайнові права і обов'язки подружжя	лекція	2
6.	Особисті немайнові права і обов'язки подружжя	практика	2
7.	Майнові права і обов'язки подружжя	лекція	2
8.	Майнові права і обов'язки подружжя	практика	2
9.	Визначення походження дитини. Особисті немайнові та майнові правовідносини батьків та дітей, інших родичів	лекція	2
10.	Визначення походження дитини. Особисті немайнові та майнові правовідносини батьків та дітей, інших родичів	практика	2
11.	Усиновлення	лекція	2

12.	Усиновлення	практика	2
13.	Опіка та піклування над дітьми. Патронат над дітьми. Прийомна сім'я та дитячий будинок сімейного типу як форми влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	лекція	2
14.	Опіка та піклування над дітьми. Патронат над дітьми. Прийомна сім'я та дитячий будинок сімейного типу як форми влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	практика	2
	Разом		28

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є складовою навчального процесу. Головною метою самостійної роботи є засвоєння навчального матеріалу, розвиток у здобувачів мислення і формування у них свідомості.

Самостійна робота передбачає також виступи на наукових конференціях (друковані тези); участь у Інтернет-конференціях; реферат з теми (модуля) або вузької проблематики; написання есе, творчих завдань тощо.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Контрольні заходи
1.	Поняття, принципи та система сімейного права. Сімейне законодавство. Сімейні правовідносини	9	реферування літератури; тести
2.	Шлюб	8	тести; усні відповіді
3.	Особисті немайнові права і обов'язки подружжя	8	реферування літератури; тести
4.	Майнові права і обов'язки подружжя	9	тести; усні відповіді
5.	Визначення походження дитини. Особисті немайнові правовідносини батьків та дітей. Майнові правовідносини батьків, дітей, інших родичів	9	усні відповіді реферування літератури; тести
6.	Усиновлення	9	тести; усні відповіді
7.	Опіка та піклування над дітьми. Патронат над дітьми. Прийомна сім'я та дитячий будинок сімейного типу як форма влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	10	тести усні відповіді; контрольна робота
	Разом	62	

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-

МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Інформаційні джерела :

1. Ромовська З.В. Українське сімейне право : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] З.В. Ромовська. К. : Правова єдність, 2009. 500 с.
2. Сімейне право України : Підручник. За ред. А.О. Дутко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 480 с.
3. Сімейне право України : Навчальний посібник. М.М. Дякович. Харків : ЕКУС, 2022. 416 с.
4. Сімейний кодекс України : Науково-практичний коментар. за заг. ред. С.Я. Фурси. К. : Видавець С.Я. Фурса : КНТ, 2008. 1248 с.

Нормативні джерела :

1. Конституція України : Конституція, Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96–ВР. Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини : Декларація, Міжнародний документ від 10.12.1948 р. ООН. Офіційний Вісник України. 2008. № 93. Ст. 3103.
3. Конвенція про права дитини : Конвенція, Міжнародний документ від 20.11.1989 р. (дата набуття чинності для України – 27.09.1991 р.). ООН. Зібрання чинних міжнародних договорів України. 1990 р. № 1. Стор. 205.
4. Про державну реєстрацію актів цивільного стану : Закон України від 01.07.2010 р. № 2398–VI (із змінами). Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради. 2010. № 38. Ст. 509.
5. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342–IV (із змінами). Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 6. Ст. 147.
6. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866–IV (із змінами). Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 52. Ст. 561.
7. Про попередження насильства в сім'ї : Закон України від 15.11.2001 р. № 2789–III (із змінами). Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 10. Ст. 70.
8. Житловий кодекс : Кодекс України, Закон від 30.06.1983 р. № 5464–X. Верховна Рада УРСР. Вісник Податкової служби України. 2009. № 11.
9. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402–III (із змінами). Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 30. Ст. 142.
10. Сімейний кодекс України : Кодекс; Закон від 10.01.2002 р. № 2947–III (із змінами). Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21–22. Ст. 135.
11. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс; Закон від 18.03.2004 р. № 1618–IV (із змінами). Верховна Рада України. Урядовий кур'єр. 2004. Липень. № 130.

2. Навчально-методичні джерела :

1. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Сімейне право» для студентів спеціальності 081 Право заочної форми навчання. Укл. О.І. Надієнко. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. 27 с.
2. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Сімейне право» для студентів спеціальності 081 Право усіх форм навчання. Укл. О.І. Надієнко. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. 49 с.
3. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Сімейне право» для студентів спеціальності 081 Право денної форми навчання. Укл. О.І. Надієнко. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. 54 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Застосування методів перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти ґрунтується на системному підході. Серед основних використовуються такі: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни дає змогу скласти уявлення про пізнавальні можливості студентів, їх ставлення до оволодіння знаннями, рівень самостійної підготовки тощо; усне опитування (індивідуальне, фронтальне, просте, складне) використовується у традиційній системі перевірки та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти шляхом постановки перед ними запитань за змістом навчального матеріалу та оцінюванні їх відповідей; письмовий контроль дозволяє повніше реалізувати діагностичну функцію, заощадити, виявити уміння логічного, послідовного викладення думок студентом тощо

У процесі викладання курсу «Сімейне право України» використовуються такі **види контролю** знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти:

- **діагностичний (попередній, нульовий)**. Попередній контроль (перевірка та оцінка залишкових знань) застосовується як передумова для успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він проводиться на початку вивчення навчальної дисципліни з метою визначення загального рівня підготовки студентів до оволодіння її матеріалу.

- **поточний контроль**. Поточний контроль знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу з дисципліни; здійснюється у повсякденній навчальній роботі й виражається у систематичних спостереженнях викладача за навчальною діяльністю студентів та її оцінки на семінарських заняттях.

- **рубіжний контроль**. Рубіжний (тематичний, модульний) контроль спрямований на перевірку засвоєння отриманих знань через триваліший період і охоплює значний за обсягом розділи курсу, проводиться у формі тестування і письмової контрольної роботи;

- **підсумковий контроль** – перевірка рівня засвоєння знань, умінь здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни (залік). Основна мета підсумкового контролю – визначення рівня змісту узагальнених знань студентів за весь період навчання з дисципліни, вміння застосовувати їх у практичній діяльності. Результати навчання здобувача оцінюються за двобальною шкалою «зараховано – не зараховано». Шляхом перевірки виконаних здобувачем завдань (робіт) та усного опитування, викладач визначає достатність рівня знань здобувача вищої освіти за кожною темою.

У разі успішного захисту всіх видів робіт виставляється оцінка «зараховано».

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для заліку
60 – 100	зараховано
1-59	не зараховано

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика щодо академічної доброчесності.

При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка»
https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; посилання в письмових роботах на джерела інформації у разі використання чужих ідей, розробок або тверджень; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності і джерела інформації. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел або списування є неприпустимим. Виявлення ознак академічної недоброчесності в будь-якій письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем. Докладно види порушень академічної доброчесності та види академічної відповідальності зазначені в Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» від 29.06.2021 р.

https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf.

Політика щодо відвідування аудиторних занять (особиста присутність здобувача вищої освіти).

Здобувачам вищої освіти рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність здобувача вищої освіти, а також виконання завдань, які здатні сформувати загальні та фахові компетентності. Самостійну роботу здобувач вищої освіти може виконати у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/>) з подальшим захистом. За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс moodle).

Політика щодо дедлайнів.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач вищої освіти має право на складання контролів відповідно індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів.

Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто. Здобувачі вищої освіти мають право оскаржити результати

контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються.

Політика щодо дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти.

Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено у п. 7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»

(https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protsesu.pdf).

Політика щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних»

(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.